

Filipinler Barış Sürecinin

2012-2015 Arası Dönemine İlişkin Güncelleme

Demokratik Gelişim Enstitüsü

11 Guilford Street
Londra WC1N 1DH
Birleşik Krallık
tarafından yayınlanmıştır.
www.democraticprogress.org
info@democraticprogress.org
+44 (0)203 206 9939

ISBN: 978-0-9930751-7-9

© DPI – Demokratik Gelişim Enstitüsü, 2015

DPI – Demokratik Gelişim Enstitüsü İngiltere ve Galler’de kayıtlı bir vakıftır.
Vakıf Kayıt No. 1037236. Kayıtlı Şirket No. 2922108.

Bu yayının telif hakları saklıdır, eğitim amacıyla telif ödenmeksizin ya da önceden izin alınmaksızın çoğaltılabilir ancak yeniden satılamaz. Bu durumun dışındaki her tür kopyalama için yayıncılardan yazılı izin alınması gerekmektedir. Bu durumda yayıncılara bir ücret ödenmesi gerekebilir.

Önemli Not: Bu rapor yuvarlak masa toplantısında yapılan konuşmaların özet halini içermektedir. Rapordaki konuşma metinleri yapılan konuşmalarla birebir bir benzerlik içermediği gibi konuşmaların tam çözümü de değildir.

İçindekiler

Kısaltmalar:	4
Tarihsel Arka Plan	5
Bangsamoro'ya Dair Çerçeve Anlaşma	6
Güvenliğe Dair Güvenceler	8
Hukuki Zorluklar.....	9
Zamboanga Şehrinde Yaşanan Kriz.....	10
İsyancı Gruplar.....	12
Mamasapano Olayı	13
Sonuç.....	14
Kaynakça.....	16

Kısaltmalar:

ARMM	Autonomous Region in Muslim Mindanao (Müslüman Mindanao Otonom Bölgesi)
BBL	Bangsamoro Basic Law (Bangsamoro Temel Kanunu)
BIAF	Bangsamoro Islamic Armed Forces (Bangsamoro İslami Silahlı Kuvvetleri)
BIFF	Bangsamoro Islamic Freedom Fighters (Bangsamoro İslami Özgürlük Savaşçıları)
MILF	Moro Islamic Liberation Front (Moro İslami Kurtuluş cephesi)
MNLF	Moro National Liberation Front (Moro Ulusal Kurtuluş Cephesi)
NPA	New People's Army (Halkın Yeni Ordusu)

Tarihsel Arka Plan

Moro İslami Kurtuluş Cephesi (MILF) ile Filipinler hükümeti arasında Filipinlerin güneyindeki soruna ilişkin olarak 2012 yılında imzalanan Bangsamoro çerçeve anlaşmasının Mindanao bölgesinde ki uygulaması imzalandığı tarihten bugüne kadar hem ilerleme hemde duraksamalarla yüzyüze kalmıştır. Bu ek bilgi notu daha önce Demokratik Gelişim Enstitüsü (DPI) tarafından hazırlanan Güney Filipinlerde Barışın Önündeki Fırsatlar ve Sorunlar¹ başlıklı raporu güncellemek üzere hazırlanmıştır.

1 Bkz: Democratic Progress Institute, 'Briefing Paper: Prospects and Problems for Peace in the Southern Philippines', Democratic Progress Institute, 21/12/12. [En son erişim 27/05/15] <http://www.democraticprogress.org/briefing-paper-prospects-and-problems-for-peace-in-the-southern-philippines/>.

Amacı Filipinlerde ki barış sürecinde 2012 yılından buyana neler yaşandığını göstermektir. Bilgi notu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm anlaşmanın mevcut durumu ve karşılaştığı engellere dairdir. İkinci bölüm ise süresiz bir barışın sağlanmasının önünde engel yaratan çeşitli olaylara bakılmaktadır.

Bangsamoro'ya Dair Çerçeve Anlaşma

Bangsamoro'ya Dair Çerçeve Anlaşma her iki tarafın barış görüşmelerine dahil olmasına dair kapsamlı bir çerçeveyi içermektedir. Bu anlaşmanın imzalanmasından sonra sürdürülen barış müzakereleri temelde dört bölüme ayrılmaktadır. İlk üç bölüm Bangsamoro'ya verilecek otonomiye, son bölümü ise 27 Mart 2014² tarihinde imzalanan ve hükümet ile MILF tarafından bölgede düzenin nasıl sağlanabileceğine dair seçeneklere eğilen, merkezine bölgedeki otonomi ile güvenliği alan Bansamoro'ya Dair Kapsamlı Anlaşmaya dairdir.

Bangsamoro'ya Dair Kapsamlı Anlaşma silahsızlanmadan otonomiye kadar bir dizi soruna bakmakta, 2016 yılına kadar bölgesel bir hükümet kurulmasını sağlamaya çalışmaktadır. 2014 yılında imzalanan anlaşma ile otonomi yeniden düzenlenmiş, daha önce uygulamaya konulmak istenen ama halkın desteğini almayan, devlet başkanı Benigno Aquino III tarafından da 'başarısız bir

2 Bkz: The Guardian, 'Philippines signs long-awaited peace deal with Muslim rebels', *The Guardian*, 27/03/14. [En son erişim 26/05/15] <http://www.theguardian.com/world/2014/mar/27/philippines-muslim-rebel-peace-deal-aquino-milf>.

deneme',³ olarak tabir edilen Müslüman Mindanao Otonom Bölgesi şeklinde ki otonomi düzenlemesi yerine daha fazla otonomi getiren Bangsamoro bölgesi otonomi düzenlemesini getirilmektedir. Yeni anlaşmayla bölgeye bakanlıklar sistemine dayalı bir hükümetin kurulduğu, siyasi partilerin halk oyuyla meclise seçildiği bir sistem getirilmiştir.⁴ Seçimle göreve gelecek olan hükümetin doğal kaynakların araştırılıp çıkartılması gibi gelir elde etme faaliyetlerine girişme yetkisi olacaktır.⁵ Çerçeve anlaşmada merkezi hükümetin kullanacağı yetkiler, merkezi hükümet ile otonom bölge hükümeti arasında paylaşılacak olan yetkiler ve otonom bölgeye devredilecek yetkilerden oluşan 81 ayrı yetki alanı listelenmiştir. Bu yetkilerden 9 tanesi merkezi hükümette kalacak, 14 tanesi merkezi yönetim ile otonom bölge hükümeti arasında paylaşılacak ve geri kalan 58 yetki alanı ise otonom hükümete devredilecektir. Yetki devri kapsamında yeralacak yetkiler arasında kaynak yaratma ve bütçe oluşturma gibi mali yetkilerde vardır.

3 Bkz: Benigno S. Aquino III, 'Speech of President Aquino on the Framework Agreement with the MILF (in English)', *Philippines Government*, 07/10/12. [En son erişim 26/05/15] <http://www.gov.ph/2012/10/07/speech-of-president-aquino-the-framework-agreement-with-the-milf-october-7-2012-full-english/>.

4 Bkz: Ana Marie Pamintuan, 'A new deal', *The Philippine Daily Star*, 03/02/14. [En son erişim 26/05/15] <http://www.philstar.com/opinion/2014/02/03/1285987/new-deal>.

5 Bkz: Ana Marie Pamintuan, 'A new deal', *The Philippine Daily Star*, 03/02/14. [En son erişim 26/05/15] <http://www.philstar.com/opinion/2014/02/03/1285987/new-deal>.

Güvenliğe Dair Güvenceler

Anlaşma Bangsamoro bölgesine güvenlik sağlamayı amaçlamaktadır. Anlaşmaya göre hükümet ile silahlı kesimlerin anlaşması halinde MILF isimli örgüt sayısı 10.000-15.000 civarında olan silahlı savaşçıların tümünü silahtan arındıracak, silahlarında üçüncü bir tarafa teslim edecektir. Bu süreç bölgede ki bütün silahlı gruplar silahtan arındırdıktan sonra başlayacak bir süreçtir.⁶ Bu durumun her iki taraf içinde bir sıkıntı yaratması sözkonusu olabilir çünkü bölgede Komünist kökenli Halkın Yeni Partisi (NPA) ile MILF'den ayrılan Bangsamoro İslami Özgürlük Savaşçıları (BIFF) gibi örgütlerde faaliyet yürütmektedir.

Hükümet silahsızlanmaya karşılık olarak MILF'nin yargılanan üyelerine af çıkarmayı, Bangsamoro bölgesinde bulunan asker sayısını azaltmayı, yeni otonom yönetimin denetiminde olacak yeni bir polis kuvvetlerinin kurulacağını temin etmiştir.

6 Bkz: Economist, 'The biggest fighter among many', *Economist*, 27/01/2014. [En son erişim 26/05/15] <http://www.economist.com/blogs/banyan/2014/01/peace-southern-philippines>.

Hukuki Zorluklar

Bugüne kadar barış sürecinin taşıyıcısı diplomasi olmakla birlikte sürecin önünde çeşitli hukuki zorluklarda yer almaktadır. Anayasa özelliğinde olan Bangsamoro Temel Kanununun taslağı 20 Mayıs 2015 tarihinde Filipinler Meclisinde kurulan komisyon tarafından kabul edilmiştir. Taslağın hazırlanması sırasında daha önce benzeri görülmemiş şekilde 50 tane oturum gerçekleştirilmiş, yüzlerce vekil bu sürece katılmıştır.⁷ Taslak hali ile komisyondan geçen yasanın Meclis ve Senato'dan geçmesi gerekmektedir. Bu süreç biraz zaman alacaktır çünkü yasanın tartışılması, yapılacak değişiklik önerilerinin görüşülmesi gerekmektedir. Meclis ve Senato Başkanları yasanın Filipinler'de ki yasama sürecinin ikinci döneminde kabul edilmesi için kendi aralarında anlaşmış olmalarına rağmen meclis'te çoğunluğa sahip olan grubun lideri Neptali Gonzales II bu yasanın yasama organlarının tatile girdiği 11 Haziran 2015 tarihinden önce geçmesinin bir 'hüsnükuruntu' durumu olduğunu ifade etmiştir. Bu bilgi notu hazırlandığında bu yasanın yasama organlarının 2016 yılında ki seçimlerden önce kapanacağı tarihten önce hem Meclis hemde Senato'dan geçip geçmeyeceği konusu belirsizliğini korumaktaydı.

Yeni kurulacak bölgeye ilişkin düzenlemeler konusunun mahkemelere taşınabileceğine dair bir kaygıda vardır. Barış süreci

7 Bkz: Louie U. Navarro, 'House panel approves Basic Law for the Bangsamoro Autonomous Region', *CCN Philippines*, 21/05/15. [En son erişim 26/05/15] <http://cnnphilippines.com/news/2015/05/20/BBL-draft-approved.html>.

içinden yenilgiyle çıkan kesimler yasal yollara başvurarak yasanın ve uygulamanın Filipinler Anayasasına aykırı olduğu gerekçesiyle Bangsamoro Temel Kanununun düşmesini talep edebilirler. 2008 yılında buna benzer bir durum yaşanmış, hükümet ile MILF arasında imzalanan barış anlaşması Filipinler Yüksek Mahkemesinin anlaşmanın Anayasaya aykırı olduğu yönündeki kararı sonrası bozulmuştur.⁸

Zamboanga Şehrinde Yaşanan Kriz

Her ne kadar 2012 yılında imzalanan anlaşma ileriye doğru adım atma konusunda çeşitli imkanlar sunsada aynı zamanda bir dizi aksiliklerle karşı karşıya kalmıştır. 2012 yılında imzalanan anlaşmanın kasıtlı olmayan bir şekilde meydana getirdiği durumlardan biri bölgede faaliyet yürüten Moro Ulusal Kurtuluş Cephesi (MNLF) isimli örgütte yaratılan kızgınlıktı. MNLF 1969 yılında kurulmuş olan ayrılıkçı bir gruptu ve temel hedefi bölgenin Filipinlerden koparak bağımsızlığına kavuşmasıydı.

MNLF 1996 yılında Filipinler hükümetiyle bir barış anlaşması imzalamıştır. Ancak Moro İslami Kurtuluş Cephesi (MILF) isimli örgütle imzalanan yeni barış anlaşması önceki anlaşmanın ve daha önce kurulmuş olan Müslüman Mindanao Otonom Bölgesi isimli yapının yerine geçmekteydi. Bu durum MNLF isimli örgütü

8 Bkz: GMA News, 'Supreme Court rules domain agreement 'unconstitutional'', *GMA News*, 14/10/08. [En son erişim 26/05/15] <http://www.gmanetwork.com/news/story/126956/news/nation/supreme-court-rules-domain-agreement-unconstitutional>.

sinirlendirdi. Akabinde bir grup bu yeni düzenlemenin anayasal olup olmadığına dair bir şikayeti Yüksek Mahkemeye sundu. Bu girişim başarısız kalınca bu sefer MNLF Lideri Nur Misuari 12 Ağustos 2013 tarihinde bağımsız Bangsamoro Cumhuriyetini ilan etti. Bu bağımsızlık ilanı hem uluslararası arenada hemde Filipinler hükümeti nezdinde herhangi bir karşılık bulmadı.

MNLF güçleri 9 Eylül 2013 tarihinde Mindanao bölgesinin Güney batısında bulunan Zamboanga şehrine girdi, insanları esir aldı ve Bangsamoro Cumhuriyetine ait bayrağı belediye binasına asmaya girişti. Zamboanga krizi olarak bilinen bu olay 20 gün kadar sürdü ve bu dönem içinde MNLF ile Hükümet güçleri arasında şiddetli çatışmalar yaşandı. MNLF'nin köyleri ele geçirmesinden sonra yaklaşık 100.000 insan yerlerinde yurtlarından zola göç etmek zorunda kaldı. Kriz sonrası bütün esirler kurtarılıp Bangsamoro Cumhuriyetinin varlığı engellendiysede yaşanan çatışmalar ciddi ekonomik hasarlara ve 12 sivil insanın yaşamına mal oldu.

Yükselen tansiyon sonrası Devlet Bakanı Aquino, MNLF ile barış anlaşmasını tartışmaya hazır olduğunu ifade etti. MNLF liderliği kriz sonrası dönemde Bangsamoro Temel Kanununu⁹ kabul etti, bunun barışçıl bir dönüşüm¹⁰ süreci için mevcut en iyi seçenek olduğunu

9 Bkz: GMA News, 'MNLF chairman asks Congress: Pass BBL now', *GMA News*, 18/05/15. [En son erişim 26/10/15] <http://www.gmanetwork.com/news/story/488994/news/nation/mnlf-chairman-asks-congress-pass-bbl-now>.

10 Bkz: GMA News, 'Leader of MNLF faction reiterates support for Bangsamoro Basic Law', *GMA News*, 15/05/15. [En son erişim 26/05/15] <http://www.gmanetwork.com/news/story/487974/news/nation/leader-of-mnlf-faction-reiterates-support-for-bangsamoro-basic-law>.

ifade ederek bağımsızlığı¹¹ şiddete dayalı olmayan bir yoldan elde etmeye imkan veren bir siyasi hatta girmiş oldular. Yaşanan bu olay MILF ile sürdürülen barış sürecine zarar vermemiştir. Ancak bu yaşananlar MILF'nin bölgede faaliyet gösteren tek örgüt olmadığını, barış sürecini kendi niyetleri çerçevesinde rayından çıkarmak isteyen kesimlerin bu tür girişimlerde bulunabileceğinin de altını çizmiştir.

İsyancı Gruplar

Anlaşma imzalanmasına rağmen bölgede yaşananlar Filipinlerde uzun soluklu ve kalıcı bir barışın sağlanıp korunması noktasında ortaya çıkan zorlukları da göstermektedir. Her ne kadar MILF Bangsamoro bölgesinde faaliyet gösteren en büyük silahlı örgüt olarak görülsede tek faaliyet yürüten grup değildir. Bu örgüt dışında en az 4 farklı ayrılıkçı grup daha vardır ve bu gruplar aktif olarak süreci bozabilecek gruplar olarak görülmektedirler..

Bölgede faaliyet gösteren bazı küçük ölçekli suç gruplarının da istikrarı ve düzeni bozarak barış sürecine zarar verebileceklerinden çekinilmektedir. Polis ile MILF üyesi ayrılıkçılar arasında ki çeşitli çatışmalar barış sürecinin siyasi hızını düşürürken, gelecekte süreci bekleyen en önemli sorunlardan bir tanesi diğer grupların silahtan arındırılması süreci olacaktır. Örneğin MILF'den ayrılanların kurduğu Bangsamoro İslami Özgürlük Savaşçıları isimli grup

11 Bkz: Philippine Daily Enquirer, 'MNLF proposes thee options for Bangsamoro independence', *Philippine Daily Enquirer*, 18/05/15. [En son erişim 26/05/15] <http://newsinfo.inquirer.net/692009/mnlf-proposes-3-options-for-bangsamoro-independence>.

barış sürecine karşı çıkmakta ve Filipinlerden bağımsızlık elde edilene kadar savaşaacağını ifade etmektedir. Uzun yıllardır bölgede faaliyet yürüten Maoist kökenli Halkın Yeni Ordusu isimli grubun dağıtılacağına dairde ortada hiçbir işaret yoktur. 1996 yılında yaptığı otonomi anlaşmasıyla barış sürecini tamamlamış olan Moro Ulusal Kurtuluş Cephesi (MNLF) isimli örgüt ise Bangsamoro anlaşmasına oldukça kızmış ve 2013 yılının Eylül ayında yaşanan Zamboanga şehri krizinde görüldüğü Müslüman Mindanao Otonom Bölgesine silah sevk etmiştir. Bunun yanı sıra insan kaçıran, gasp yapan suç gruplarının yanı sıra daha aşırı görüşler savunan gruplarda bu silahsızlanma sürecini bir bütün olarak çok karmaşık bir hale getirmektedirler.

Mamasapano Olayı

2014 yılında imzalanan deklarasyona rağmen MILF ile hükümetin güvenlik güçleri arasında çatışmalar devam etmiştir. 25 Ocak 2015 tarihinde MILF'den kopanların oluşturduğu yeni bir örgüt olan Bangsamoro İslami Özgürlük Savaşçıları (BIFF) isimli örgütün Mindanao'nun Mamasapano bölgesinde gerçekleştirdiği saldırı sonucu 44 polis memuru hayatını kaybetmiştir. Bu olay her iki kesim arasında bir güvensizliğe sebep olmuştur. Hükümet yaşanan olay sonucu 44 polisin ölmüş olmasına büyük bir tepki göstermiş, güvensizliğini açığa vurmuştur. Aynı şekilde MILF'de bir yandan hükümetin Mamasapano bölgesinde ki varlığına tepki göstermiş, aynı zamanda yapılan anlaşma gereği hükümet kuvvetlerinin ayrılıkçıların kontrolü altında bulunan bölgelere girerken MILF

savaşçılarıyla önceden gerçekleştirmesi gereken koordinasyonu yerine getirmediği içinde hükümete kızmıştır.

Yaşanan bu olayın barış süreci üzerine nasıl bir etkisinin olabileceğine dair her iki tarafta kaygılı bir bekleyiş gözlemlenmekteydi. En sonunda her iki tarafta yaşanan olayın bir kaza olduğunu belirterek 2014 yılında imzalanan anlaşmaya bağlı olduklarını beyan etmişlerdir. MILF’de hükümetin bölgeye Zulkifli Abdhir ve Abdul Basit Usman isimli iki kişiyi yakalajak istediği için güvenlik gücü gönderdiği yönünde ki açıklamasını doğru kabul ederek bu iki ismin yakalanmasında kendilerine yardımcı olmayı teklif etmiştir. Mamasapano’da yaşanan olayın yarattığı etkilerden en büyüğü Filipinler Senatosunda Bangsamoro Temel Kanunu üzerine yapılan çalışmaların askıya alınması olmuştur. Senato’nun barış sürecinin ilerlemesi için gerekli olan Bangsamoro Temel Kanununu kabul etmesinin önünde ki en büyük engel Mamasapano saldırısı olmuştur. Yukarıda da bahsettiğimiz üzere kanun henüz kabul edilmemiştir ve bu gelişme otonom bölgenin 2016 yılına kadar oluşturulup oluşturulamayacağı üzerine ciddi şüpheler oluşmasına sebep olmaktadır.

Sonuç

Filipinlerde süresiz bir barışın sağlanması oldukça zorlu bir uğraş olacaktır. 2012 yılında imzalanan Bangsamoro Üzerine Çerçeve Anlaşma barış görüşmelerinin kapsamını belirlemiştir. Bu barış görüşmeleri sonrası 2014 yılında Bangsamoro’ya dair kapsamlı

bir anlaşma imzalanmıştır. Ancak sürecin önünde ki uzun ve kısa vadeli zorluklar varlığını hala sürdürmektedir. En büyük ve en uzun soluklu engellerden bir tanesi bölgede ki isyancı grupların silahsızlandırılmasıdır. Bunu yaratan zorluklardan birisi bölgede faaliyet yürüten çok sayıda örgüt olmasıdır. Bu noktada hükümet ile MILF arasında sürdürülen iletişim önemli bir rol oynayacaktır. Bu bilgi notu hazırlandığında kısa dönemde ki en önemli engelse Bangsamoro Temel Kanununun yasama yılı tamamlanmadan Meclis ve Senato'dan geçip geçemeyeceğiydi. Yakın dönemde bölgede Mindanao Ulusal Kurtuluş Cephesi (MNLF), Mindanao İslami Kurtuluş Cephesi (MILF) ve hükümetin güvenlik güçleri arasında yaşanan çatışmalar zeminde yaşananların barış sürecini nasıl etkileyebileceğini göstermektedir. Ancak bu grupların liderleri aynı zamanda sürece olan bağlılıklarını çeşitli şekillerde göstererek sürecin geri dönülmez bir noktaya vardığını da kanıtlamışlardır.

Anlaşmanın uygulanması her ne kadar zorluklar taşısa da, anlaşma dallanıp budaklandıkça etkisi Filipinlerin dışında da hissedilecektir çünkü bu bölgede yaşanacak her gelişme Güneydoğu Asya'da yaşanan diğer çatışmalarıda etkileyecektir. Örneğin Tayland ülkede ki müslüman isyancılarla görüşmelere başlamış, Burma'da ki müslüman silahlı gruplar Bangsamoro bölgesini ziyaret ederek MILF'nin bu alanda elde ettiği tecrübelerden faydalanmaya çalışmışlardır. Filipinler zor ama en nihayetinde bütün zorluklara karşı devam eden bir barış sürecinin örneği olarak Güneydoğu Asya'da ki hükümetler ve öteki kesimler tarafından oldukça yakından takip edilmektedir.

Kaynakça

Aquino III, Benigno S., ‘Speech of President Aquino on the Framework Agreement with the MILF (in English)’, *Philippines Government*, 07/10/12. [En son erişim 26/05/15] <http://www.gov.ph/2012/10/07/speech-of-president-aquino-the-framework-agreement-with-the-milf-october-7-2012-full-english/>.

Democratic Progress Institute, ‘Briefing Paper: Prospects and Problems for Peace in the Southern Philippines’, Democratic Progress Institute, 21/12/12. [En son erişim 27/05/15] <http://www.democraticprogress.org/briefing-paper-prospects-and-problems-for-peace-in-the-southern-philippines/>.

Economist, ‘The biggest fighter among many’, *Economist*, 27/01/2014. [En son erişim 26/05/15] <http://www.economist.com/blogs/banyan/2014/01/peace-southern-philippines>.

GMA News, ‘Leader of MNLF faction reiterates support for Bangsamoro Basic Law’, *GMA News*, 15/05/15. [En son erişim 26/05/15] <http://www.gmanetwork.com/news/story/487974/news/nation/leader-of-mnlf-faction-reiterates-support-for-bangsamoro-basic-law>.

GMA News, ‘MNLF chairman asks Congress: Pass BBL now’, *GMA News*, 18/05/15. [En son erişim 26/10/15] <http://www.gmanetwork.com/news/story/488994/news/nation/mnlf-chairman-asks-congress-pass-bbl-now>.

GMA News, ‘Supreme Court rules domain agreement ‘unconstitutional’, *GMA News*, 14/10/08. [En son erişim 26/05/15] <http://www.gmanetwork.com/news/story/126956/news/nation/supreme-court-rules-domain-agreement-unconstitutional>.

The Guardian, ‘Philippines signs long-awaited peace deal with Muslim rebels’, *The Guardian*, 27/03/14. [En son erişim 26/05/15] <http://www.theguardian.com/world/2014/mar/27/philippines-muslim-rebel-peace-deal-aquino-milf>.

Navarro, Louie U., 'House panel approves Basic Law for the Bangsamoro Autonomous Region', *CCN Philippines*, 21/05/15. [En son erişim 26/05/15] <http://cnnphilippines.com/news/2015/05/20/BBL-draft-approved.html>.

Pamintuan, Ana Marie, 'A new deal', *The Philippine Daily Star*, 03/02/14. [En son erişim 26/05/15] <http://www.philstar.com/opinion/2014/02/03/1285987/new-deal>.

Philippine Daily Enquirer, 'MNLF proposes thee options for Bangsamoro independence', *Philippine Daily Enquirer*, 18/05/15. [En son erişim 26/05/15] <http://newsinfo.inquirer.net/692009/mnlf-proposes-3-options-for-bangsamoro-independence>.

Wikipedia, 'Bangsamoro', *Wikipedia Commons*, nd. [En son erişim 26/05/15] http://en.wikipedia.org/wiki/File:Ph_locator_bangsamoro.png.

DPI Yönetim Kurulu ve Uzmanlar Konseyi Üyeleri

Kerim Yıldız (Direktör)

Uluslararası insan hakları hukuku ve azınlık hakları alanında uzmandır. Uluslararası insan hakları mekanizmaları ve uluslararası insancıl hukuk üzerine çok sayıda yazılı yapıtı mevcuttur. Çalışmaları sebebiyle bir dizi ödüle layık görülen Yıldız, 1996 yılında İnsan Hakları İçin Avukatlar Komitesi tarafından insan hakları ve hukukun üstünlüğünü koruma alanında yaptığı çalışmalar sebebiyle verilen ödülün yanısıra, 2005 yılında Sigrid Rausing Vakfı tarafından Yerli toplumlar ve Azınlık Hakları alanında yaptığı çalışmalar için ödüllendirilmiş, 2011 yılında da Gruber Adalet ödülüne layık görülmüştür.

Nick Stewart QC (Yönetim Kurulu Başkanı)

Avukat ve Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi (Chancery and Queen's Bench Birimi) İkinci Hakimidir. Geçmişte İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komitesi Başkanlığı (Bar Human Rihts Committee of England and Wales) ve Uluslararası Avukatlar Birliği (Union Internationale des Avocats) başkanlığı görevlerinde bulunmuştur.

Prof. Penny Green (Genel Sekreter)

İngilterede kurulu King's College isimli üniversitenin Hukuk Fakültesinin Araştırma ve Doktora Programlarının Başkanlığını yapmaktadır. Aynı zamanda King's College öncülüğünde Harward Humanitarian Initiative ve the University of Hull ile ortaklaşa kurulan Uluslararası Devlet Suçları İnisiyatifinde (ISCI) Başkanlığını yürütmektedir.

Priscilla Hayner

Geçiş Dönemi Adaleti için Uluslararası Merkez (International Center for Transnational Justice) isimli kurumun kurucularından olan Priscilla Hayner, Hakikat Komisyonları, Geçiş Dönemi Adaleti İnisiyatifleri ve Mekanizmaları konusunda dünyanın önde gelen uzman ve yazarlarından biridir. Ford Vakfı, BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği ve daha pek çok kuruluşa danışmanlık yapmaktadır.

Arild Humlen

Avukat ve aynı zamanda Norveç Barosu Hukuk Komitesi direktörüdür. Uluslararası medeni hukuk ve insan hakları gibi yargı alanları üzerine çok sayıda yazısı yayınlanmıştır. Norveç'te ki bir dizi üniveritenin hukuk fakültelerinde dersler vermiştir. Oslo Barosunun Sığınma ve Göçmenlik Hukuku Dava Çalışma Grubu Başkanı olarak yaptığı çalışmalardan dolayı Oslo Barosu Onur Ödülüne layık görülmüştür.

Jacki Muirhead

Cleveland Hukuk Firmasının İş Direktörüdür. Daha önce Counsel's Chambers Limited isimli avukatlık odasında şef katip ve Avukatlar Fakültesinde (Faculty of Advocates) Pazarlama Müdürü olarak çalışmıştır. Geçmişte Batı Galler Barosunda da çalışmıştır.

Prof. David Petrsek

Geçmişte Uluslararası Af Örgütü Eski Genel Sekreterine başdanışmanlık yapan Prof. David Petrsek, Kanada'da kurulu bulunan Ottawa Üniversitesi'nde Uluslararası Siyasal İlişkiler alanında Profesör olarak görev yapmaktadır. Uzun yıllar boyunca İnsan Hakları, İnsani Hukuk ve Uyuşmazlıkların Çözümü konularında çalışmalar yürüten Prof. Petrsek aynı zamanda bu çalışma alanları üzerine önde gelen bir uzman ve yazardır. 1990-96 yılları arasında Uluslararası Af Örgütü, 1997-98 yılları arasında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği, 1998-2002 yılları arasında İnsan Hakları Politikası üzerine Uluslararası Konsey ve 2003-2007 yılları arasında da İnsani Diyalog Merkezinde Politika Bölümü direktörü olarak çalışmıştır.

Antonia Potter Prentice

İnsani durum, kalkınma, barış yapma ve barış inşaaı gibi konular uzmanlık alanlarıdır. Kadın, barış ve güvenlik konularının yanısıra stratejik konularda başta Centre for Humanitarian Dialogue (İnsani Diyalog için Merkez), Avrupa Barışın İnşaaı İrtibat Bürosu (European Peacebuilding Liaison Office), Kadın Barışyapıcılar Küresel Ağı (Global Network of Women Peacemakers), MediatEU ve Uluslararası Federasyon (Terre des Hommes) gibi kurumlara konsültasyon hizmeti vermektedir.

DPI Uzmanlar Konseyi Üyeleri

Prof. Christine Bell

Temel uzmanlık alanları Geçiş Dönemi Adaleti, Barış Müzakereleri, Anayasa Hukuku ve İnsan Hakları olan Kuzey İrlanda'lı hukuk uzmanı Prof. Bell, aynı zamanda bu konularda diplomat, arabulucu ve hukukçulara eğitim vermektedir.

Cengiz Çandar

Kıdemli bir gazeteci ve köşe yazarı olan Çandar özellikle Kürt Sorunu üzerinde uzmanlaşmıştır. Bir dönem savaş muhabirliğide yapmış olan Çandar, Türkiye eski Cumhurbaşkanı merhum Turgut Özal'a özel danışmanlık da yapmıştır.

Yılmaz Ensaroğlu

Halen Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA)'da, Hukuk ve İnsan Hakları Koordinatörü olarak görev yapmaktadır. İnsan Hakları Ortak Platformunun Yönetim Kurulu Üyeliğinin yanı sıra, İnsan Hakları Gündemi Derneği ve İnsan Hakları Araştırmaları Derneğinin üyesidir. İnsan Hakları İçin Diyalog Dergisinininde Genel Yayın Yönetmenliğini yapmaktadır.

Prof. Mervyn Frost

Halen Londra'da kurulu bulunan King College'in Savaş Çalışmaları bölümünün başkanlığını yapmaktadır. Evvelce Durban'da kurulu bulunan Natal Üniversitesinin Siyaset Bölümünün başkanlığını yapmıştır. Geçmişte Güney Afrika Siyaset Çalışmaları Enstitüsü Balkanlığı görevinde bulunan Profesör Frost, İnsan Hakları ve Uluslararası İlişkiler, İnsani Müdahale, Dünya Siyasetinde Adalet, Küresel Yönetimin Demokratikleştirilmesi, Yeni Savaşlar Döneminde Adil Savaş Geleneği ve Küreselleşen Dünyada Etik gibi konularda uzman bir isimdir.

Dr. Edel Hughes

East London Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Uluslararası İnsan Hakları Hukuku ve İnsancıl Hukuk alanında uzman olmakla birlikte özellikle İrlanda'da kişisel özgürlükler, Terörle Mücadele Kanunu/Olağanüstü Hal Kanunu, Uluslararası Ceza Hukuku ve Türkiye'de İnsan Hakları ve Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne giriş süreci konularıyla ilgilenmektedir. Uluslararası Af Örgütünde araştırmacı olarak çalışmış ve Değişim için İnsan Hakları'nın kurucuları arasında yer almıştır.

Dr Salomón Lerner Febres

Peru Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu eski başkanıdır. Peru Katolik Üniversitesi (Pontifical Catholic University of Peru) Demokrasi ve İnsan Hakları Merkezi Başkanlığı görevini sürdürmektedir.

Martin Griffiths

Birleşmiş Milletler eski genel Sekreteri Kofi Annan’a Suriye konusunda başkan danışmanlık yapan Martin Griffiths, İnsani Diyalog Merkezi (Centre for Humanitarian Dialogue) isimli kurumun kurucu başkanıdır. İngilterenin diploması servisine verdiği hizmetlerin yanısıra sivil toplum kuruluşlarında faaliyet yürütmüştür. Bir dönem Action Aid isimli sivil toplum kuruluşunun başkanlığında yapmıştır. Birleşmiş Milletlerin Cenevre Ofisinde İnsani Faaliyetler Bölümünde yönetici, Yine BM’nin New York ofisinde Acil Yardım Koordinatörü yardımcılığı görevlerinde bulunmuştur. Bu görevlerinin yanısıra BM için Büyük Göller (Great Lakes) bölgesinde İnsani Yardım Koordinatörü, Balkanlarda BM Bölgesel Koordinatörü ve BM Genel Sekreteri Asistanlığı görevlerinde de bulunmuştur.

Prof. Ram Manikkalingam

Amsterdam Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü'nde misafir Profesör statüsünde görev yapmaktadır. Sri Lanka devlet başkanına barış süreci için en üst düzey danışmanlık yapmıştır. Uzmanlık alanları arasında Çatışma, Çok kültürlülük, Demokrasi gibi konular bulunan Prof. Ram Manikkalingam, Laksham Kadirgamar Stratejik Çalışmalar ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nün kurucu üyesi ve yönetim kurulu üyesidir.

Bejan Matur

Türkiye'nin önde gelen şair ve yazarlarından biridir. 2012 yılının başına kadar Zaman gazetesinde yazdığı düzenli köşe yazılarında Kürt siyaseti, Ermeni sorunu, gündelik siyaset, azınlık sorunları, cezaevi yazıları ve kadın sorunu gibi konuları işlemiştir. Yapıtları 17 değişik dile çevrilen Matur çok sayıda edebiyat ödülü sahibidir. Diyarbakır Kültür ve Sanat Vakfı Kurucu Başkanlığı görevinde bulunmuştur.

Jonathan Powell

Britanyalı eski bir diplomat olan Jonathan Powell, Birleşik Krallık Eski Başbakanı Tony Blair döneminde 1997- 2007 yılları arasında Başbakanlık Personel Daire Başkanlığı görevinde bulunmuştur. 1998 yılında imzalanan Hayırlı Cuma anlaşmasına kadar süren barış görüşmelerinde Birleşik Krallık adına başmüzakereci olarak görev almıştır. Halihazırda Birleşik Krallıkta kurulu bulunan Inter Mediate isimli, devletten bağımsız arabulucuk kurumunun İcra Kurulu Başkanlığını yapmaktadır.

Sir Kieran Prendergast

İngiltere Dışişleri Bakanlığı bünyesinde aralarında Kıbrıs, Türkiye, İsrail, Hollanda, Kenya gibi ülkeler ve ABD'nin New York şehrinin olduğu alanlarda diplomat olarak çalışmıştır. İngiltere'nin Dışişleri ve Milletler Topluluğu Bürosuna (Foreign and Commonwealth Office) başkanlık

etmiş, Güney Afrikadaki Apartheid rejimi ve Namibya konuları ile ilgilenmiştir. BM Genel Sekreterliği altında kurulu bulunan Siyasi İşler Bölümüne Barış ve Güvenlik konularında siyasi danışmanlık yapmıştır. BM Genel Sekreterinin Barış ve Güvenlik konulu Yönetim Kurulu toplantılarının düzenleyiciliğini yapmış, Afganistan, Burundi, Kıbrıs, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Doğu Timor gibi bölgelerdeki barış çalışmalarına dahil olmuştur.

Rajesh Rai

1993 yılında İngiltere ve Galler Barosuna kaydolmuştur. İnsan hakları Hukuku, Göçmenlik ve Sığınma hakkı hukuku ile kamu hukuku temel uzmanlık alanlarıdır. Çevre ve çeşitli insani sorunlar üzerine hem Birleşik Krallık hemde dünyanın pekçok yerinde Sivil toplum kuruluşları ve şirketlerle yaptığı çalışmalar aracılığıyla önemli tecrübeler kazanmıştır. HIC isimli Kamerun'da kurulu bulunan Sivil Toplum örgütü ile Uganda'da kurulu Human Energy isimli şirketin kurucusudur. Bir dönem The Joint Council for the Welfare of Immigrants – JCWI – (Göçmenlerin Refahı için Ortak Konsey) isimli kurumun direktörlüğünü yapmıştır. Başta İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komisyonu adına olmak üzere uluslararası alanda özellikle Avrupa, Asya, Afrika, ABD ve Hindistan'da çok çeşitli hukuki konular üzerine seminer ve dersler vermiştir.

Prof. Naomi Roht-Arriaza

Amerika Birleşik Devletlerinde kurulu bulunan Berkeley Üniversitesi'nde profesör olarak görev yapmaktadır. Geçiş Dönemi Adaleti, İnsan Hakları İhlalleri, Uluslararası Ceza Hukuku ve Küresel Çevre Sorunları gibi konular uzmanlık alanına girmektedir.

Prof. Dr. Mithat Sancar

Ankara Üniversitesi'nde Hukuk Profesörü olarak görev yapan Prof. Sancar'ın temel uzmanlık alanları arasında Anayasal Vatandaşlık ve Geçiş Dönemi Adaleti yer almaktadır. Uzmanlık alanlarında çok sayıda yazılı eseri bulunan Prof. Sancar ayrıca bir süre günlük yayınlanan Taraf gazetesinde köşe yazarlığı yapmıştır.

11 Guilford Street
London WC1N 1DH
United Kingdom

+44 (0)203 206 9939

info@democraticprogress.org

www.democraticprogress.org